

PATVIRTINTA
2018-04-28
VISUOTINIO NARIŲ SUVAŽIAVIMO
NUTARIMU NR.27-5

VISUOMENINĖS ORGANIZACIJOS “GELBĖKIT VAIKUS”

VAIKO SAUGUMO UŽTIKRINIMO POLITIKA

TURINYS

1. ĮVADAS.....	3
2. POLITIKOJE ĮTVIRTINTI PRINCIPAI.....	4
3. SĄVOKŲ IŠAIŠKINIMAI.....	5
4. NETINKAMO ELGESIO SU VAIKAIS PAVYZDŽIAI	7
5. NUORODOS Į SUSIJUSIUS DOKUMENTUS	8

VISUOMENINĖS ORGANIZACIJOS „GELBĖKIT VAIKUS“ VAIKO SAUGUMO UŽTIKRINIMO POLITIKA

1. ĮVADAS

Vaikai, kurie susiduria su „Gelbėkit vaikus“ įvairių veiklų metu, privalo būti maksimaliai apsaugoti nuo tyčinių ar netyčinių veiksmų ar neveiksnumo, dėl kurių jie atsiduria rizikingose situacijose dėl galimo smurto prieš juos, seksualinio jų išnaudojimo, sužeidimo ar kitokios žalos.

Prievolę užtikrinti vaikų saugumą turi visi „Gelbėkit vaikus“ darbuotojai ir atstovai, ir ši prievolė yra pirmiausia įtvirtinta šioje Vaiko saugumo užtikrinimo politikoje (toliau – „VSUP“, „Politika“). VSUP nuostatos, kiek tai aktualu, taip pat yra įtrauktos į kitas „Gelbėkit vaikus“ vidaus politikas, procedūras, taisykles ir aprašus bei sutartis su trečiosiomis šalimis.

Vaiko saugumo užtikrinimo politikos reikalavimai:

- „Gelbėkit vaikus“ samdyti tik tokius darbuotojus ir bendradarbiauti tik su tokiais atstovais, kurie yra tinkami darbui su vaikais, bei taikyti griežtas saugaus samdymo ir bendradarbiavimo praktikas.
- Užtikrinti, kad visi, susiję su „Gelbėkit vaikus“, žino savo įsipareigojimus ir atitinkamai reaguoja į smurto prieš vaikus ir vaikų seksualinio išnaudojimo atvejus.
- Užtikrinti, kad visi, kurie atstovauja „Gelbėkit vaikus“, vaikų atžvilgiu elgiasi tinkamai ir niekada nepiktinaudžiauja vaikų pasitikėjimu.
- Užtikrinti, kad kiekvienas, kuris atstovauja „Gelbėkit vaikus“, aktyviai dalyvauja sukuriant saugią aplinką vaikams, kurie dalyvauja organizacijos veiklose.
- Įvertinti, kokias rizikas vaikams kelia „Gelbėkit vaikus“ veiklos ir programos, ir tas rizikas sumažinti arba panaikinti, kiek tai įmanoma.
- Sukurti ir palaikyti procedūras, kurios užtikrina žinių apie vaiko saugumo užtikrinimą sklaidą, žalos vaikams padarymo prevenciją, tinkamus kanalus pranešimams apie atvejus ir tinkamą reagavimą į pranešimus.

Tokiu būdu mes siekiame padaryti „Gelbėkit vaikus“ saugia vaikams organizacija bei gerbiame vaikų teises ir mūsų siekius.

VISUOMENINĖS ORGANIZACIJOS „GELBĖKIT VAIKUS“ VAIKO SAUGUMO UŽTIKRINIMO POLITIKA

2. POLITIKOJE ĮTVIRTINTI PRINCIPAI

Vaiko saugumo užtikrinimo politika yra paremta šiais principais:

- **Asmeninė atsakomybė.** Visi „Gelbėkit vaikus“ atstovai privalo demonstruoti aukščiausius elgesio su vaikais standartus tiek asmeniniame, tiek profesiniame gyvenime. Jų atsakomybė yra Politiką suprasti ir prisidėti prie jos sklaidos. „Gelbėkit vaikus“ atstovai privalo daryti viską, kas jų galioje, kad visi nusiskundimai ar potencialūs Politikos pažeidimai būtų tinkamai užkardinami, apie juos būtų pranešta ir į juos būtų tinkamai reaguojama.
- **Visuotinumumas.** Politika apima privalomus reikalavimus, kurie taikomi visiems atstovams visuose „Gelbėkit vaikus“ veiklos aspektuose, nepriklausomai nuo to, kaip ir kur jie dirba.
- **Standartais parentas požiūris.** „Gelbėkit vaikus“ Politikoje įtvirtina vaiko saugumo užtikrinimo ir darbuotojų elgesio standartus, kurie dažnu atveju yra aukštesni, nei tie, kurių laikytis reikalauja šalies įstatymai ir visuomenėje įsigalėję papročiai bei tradicijos. Nepaisant to, būtent „Gelbėkit vaikus“ standartų pasižada laikytis visi „Gelbėkit vaikus“ atstovai, ir būtent už tų standartų laikymąsi jie yra atsakingi.
- **Atvirumas.** Siekiame sukurti tokią aplinką, kurioje bet koks susirūpinimas ar klausimai, susiję su vaiko saugumo užtikrinimu, gali būti iškelti ir aptarti.
- **Skaidrumas ir atskaitomybė.** Tai yra esminiai dalykai, siekiant užtikrinti, kad netinkamos praktikos būtų pastebėtos, galimas netinkamas elgesys būtų kvestionuojamas ir būtų skatinamos geriausios praktikos.
- **Atskaitomybė vaikams ir jų bendruomenėms.** Stiprindami savo vidaus sistemas, standartus ir praktikas mes būsime labiau atskaitingi žmonėms, kuriems siekiame tarnauti.
- **Vaikų dalyvavimas ir nediskriminavimas.** Vaikai turi būti įgalinami suvokti savo teises ir jiems turi būti išaiškinama, kas yra priimtina ir nepriimtina, ir ką jie gali daryti, jei susiduria su problemomis ar klausimais.
- **Bet kurio vaiko, su kuriuo susiduriame, geriausias interesas.** Kai kalbama apie pranešimą, susijusį su Vaiko saugumo užtikrinimo politikos pažeidimu, vaiko geriausias interesas yra mūsų prioritetas, ir mes stengsimės užtikrinti jo saugumą, sveikatą ir gerovę, įskaitant jo emocinių, psichologinių ir fizinių poreikių patenkinimą.
- **Konfidencialumas.** Apie visus „Gelbėkit vaikus“ atsirandančius pranešimus / įtarimus / tyrimus žinos tik tie asmenys, kurie tiesiogiai susiję su pranešimu / įtarimais / tyrimu, o visi su tuo susiję duomenys bus laikomi saugiai. Visa komunikacija taip pat bus konfidenciali ir saugi.
- **Savalaikiškumas.** Turint galvoje tikimybę, kad smurto atvejai gali sunkėti ar kartotis, pranešimų savalaikiškumas yra esminis, o šią Politiką įgyvendinančios procedūros numato privalomus laikotarpius, per kuriuos pranešimas apie įtariamą atvejį turi būti pateiktas ir į jį sureaguota.
- **Atitikimas.** Politika bus įgyvendinama vadovaujantis *Save the Children Asociacijos* ir *Save the Children International* 2010 m. išleistu Vaiko Saugumo Užtikrinimo Protokolu, 1989 m. Jungtinių Tautų Vaiko Teisių Konvencija ir atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teisės aktus.
- **Politikos taikymo sfera.** Ši Politika taikoma tiek darbo, tiek ir ne darbo metu.
- **Ambicija.** „Gelbėkit vaikus“ siekis yra sugebėti pademonstruoti, kad ji yra lyderė vaikų saugumo užtikrinimo srityje.
- **Partnerystė.** Mes dirbsime drauge su partneriais, kad žinios apie vaiko saugumo užtikrinimą būtų paskleistos kitose organizacijose, o žinios apie vaiko apsaugą – platesniame bendruomenės rate.

VISUOMENINĖS ORGANIZACIJOS „GELBĖKIT VAIKUS“ VAIKO SAUGUMO UŽTIKRINIMO POLITIKA

3. SĄVOKŲ IŠAIŠKINIMAI

<i>Sąvoka</i>	<i>Išaiškinimas</i>
„Vaikas“	Bet koks asmuo iki 18 m. amžiaus.
„Vaiko saugumo užtikrinimas“	<p>„Gelbėkit vaikus“ ši sąvoka reiškia politikų, procedūrų ir praktikų rinkinį, kurį mes pasitelkiame užtikrinimui, kad „Gelbėkit vaikus“ yra saugi vaikams organizacija.</p> <p>Mes žinome, kad vaikams gali būti padaroma žala dėl tyčinių veiksmų, kuriuos atlieka nykstamai maža organizacijos darbuotojų ir atstovų dalis. Mes absoliučiai netoleruojame tokio elgesio ir laikomės ryžtingų politikų, siekdami užkirsti kelią tokiems atvejams ir tinkamai į juos sureaguoti. Mes siekiame užtikrinti, kad visi, susiję su organizacija, būtų tinkamai informuoti ir tinkamai reaguotų į atvejus, susijusius su smurtu prieš vaikus ir seksualiniu vaikų išnaudojimu. Mes siekiame, kad bet kas, atstovaujantis mūsų organizaciją, elgtųsi su vaikais tinkamai tiek darbe, tiek ir už darbo ribų, ir niekada nepiktinaudžiauja pasitikėjimu, kurį suteikia jo pozicija „Gelbėkit vaikus“ organizacijoje.</p> <p>Tačiau mes taip pat žinome, jog netyčiniai veiksmai, prevencinių veiksmų stoka ar kitoks mūsų neveiklumas gali turėti ir kartais turi netyčinių pasekmių, nulemiančių žalą. Be to, gali įvykti nelaimingi atsitikimai, kurių galima buvo išvengti. Tokias rizikas gali padėti efektyviai sumažinti ir panaikinti Vaiko saugumo užtikrinimo aspekto įtraukimas į programų planavimo procesą ir į daugybę kitų veiklos formų.</p> <p>Kitaip tariant, Vaiko saugumo užtikrinimo politika yra mūsų bandymas užtikrinti, kad viskas, kas nuo mūsų priklauso, būtų padaryta siekiant užtikrinti saugumą ir gerovę vaikų, su kuriais mes dirbame. Tai padeda užtikrinti patikimus pagrindus vaikų teisėms jų bendruomenėse.</p>
„Smurtas prieš vaiką“	<p>Smurtas prieš vaiką apima viską, ką asmenys, institucijos ar sukurti procesai daro ar nesugeba padaryti, ko pasekoje padaroma tiesioginė ar netiesioginė žala vaikui arba kas apriboja galimybę vaikui saugiai ir sveikai vystytis iki suaugusio asmens. Pagrindinės smurto kategorijos yra apibrėžtos Pasaulio Sveikatos Organizacijos: fizinis smurtas, emocinis smurtas, seksualinis smurtas ir išnaudojimas, nepriežiūra ir aplaidus traktavimas.</p> <p>Fizinis smurtas apima grubios fizinės jėgos panaudojimą su tikslu faktiškai ar tikėtinais sužeisti ar sukelti skausmą. Emocinis arba psichologinis smurtas apima žeminantį ir nuvertinantį elgesį, tokį kaip prasivardžiavimą, nuolatinį kritikavimą, menkinimą, pastovų gėdinimą, izoliavimą. Seksualinis smurtas apima visas seksualinės prievartos formas, įskaitant kraujomaišą, ankstyvas ar prievartines vedybas, išžaginimą, įtraukimą į pornografiją, seksualinę vergiją. Seksualinis smurtas prieš vaikus gali taip pat įtraukti netinkamą vaikų lietimą, demonstravimą, netinkamos seksualinės kalbos naudojimą vaikų atžvilgiu, pornografinės medžiagos vaikams demonstravimą.</p>
„Seksualinis išnaudojimas“	Tai apima faktinį piktnaudžiavimą (arba bandymus piktnaudžiauti) kito asmens pažeidžiama pozicija, savo galia ar kito asmens pasitikėjimu siekiant seksualinių tikslų, įskaitant, bet neapsiribojant finansinės, socialinės ar politinės naudos iš kito asmens seksualinio išnaudojimo.
„Seksualinis vaiko išnaudojimas“	Pagal šią Politiką, seksualiniu vaiko išnaudojimu laikomi bet kokie lytiniai santykiai su asmeniu, jaunesniu nei 18 metų.

VISUOMENINĖS ORGANIZACIJOS „GELBĖKIT VAIKUS“ VAIKO SAUGUMO UŽTIKRINIMO POLITIKA

„Politikos taikymo sfera“	<p>Ši Politika taikoma:</p> <ul style="list-style-type: none">• „Gelbėkit vaikus“ darbuotojams, Valdybos nariams, savanoriams, praktikantams (toliau šios Politikos tikslais visi kartu vadinami „Darbuotojais“).• „Gelbėkit vaikus“ nariams (toliau – „Nariai“).• „Gelbėkit vaikus“ paramos gavėjų ir partnerių darbuotojams ir atstovams, kitiems individams, grupėms ar organizacijoms, kurie(-ios) turi formalų / sutartinį santykį su „Gelbėkit vaikus“ (toliau visi kartu vadinami „Partneriais“) ir turi tiesioginį kontaktą su vaikais (nebent būtų formaliai sutarta, kad organizacija – partnerė laikysis savo vaiko saugumo užtikrinimo ar vaiko apsaugos politikos).• Paramos davėjams, žurnalistams, įžymybėms, politikams ir kitiems asmenims (toliau šios Politikos tikslais jie vadinami „Atstovais“), kurie dalyvauja „Gelbėkit vaikus“ veiklose ar ateina į „Gelbėkit vaikus“ biurus ir turi kontaktą su vaikais, ši Politika galioja jų dalyvavimo „Gelbėkit vaikus“ veiklose ar vizitų „Gelbėkit vaikus“ biuruose metu.• Visi aukščiau išvardintieji privalo vadovautis šia Politika tiek profesiniame, tiek asmeniniame gyvenime. <p>Politikos pažeidimai iš darbuotojų, savanorių, praktikantų, Valdybos narių, narių pusės gali sąlygoti atleidimą iš darbo / pareigų ar šalinimą iš narių. Politikos pažeidimai iš Partnerių / Atstovų pusės gali sąlygoti santykių su jais, įskaitant pirkimo, partnerystės ar kitokios sutarties nutraukimą.</p> <p>Be to, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktais, apie bet kokius pagrįstus įtarimus dėl netinkamo elgesio su vaikais bus informuojamos atitinkamos valstybės institucijos.</p>
----------------------------------	--

VISUOMENINĖS ORGANIZACIJOS „GELBĖKIT VAIKUS“ VAIKO SAUGUMO UŽTIKRINIMO POLITIKA

4. NETINKAMO ELGESIO SU VAIKAIS PAVYZDŽIAI

Žemiau pateikiami pavyzdžiai elgesio su vaikais, kuris „Gelbėkit vaikus“ Darbuotojams, Nariams, Partneriams ir Atstovams yra neleistinas:

1. Vaikų mušimas bei kitokia fizinė agresija ar smurtas.
2. Seksualinių veiksmų atlikimas arba lytinių santykių turėjimas su jaunesniais nei 18 metų asmenimis. Netinkamai suprastas vaiko amžius nėra pasiteisinimas.
3. Santykių su vaikais užmezgimas, kurie gali būti laikomi vaiko išnaudojimu arba smurtu prieš vaiką.
4. Užgaulus elgesys su vaiku arba veiksmai, sukiantys grėsmę vaikui.
5. Netinkamos, agresyvios arba užgaulios kalbos naudojimas bei tokių pasiūlymų ir patarimų teikimas.
6. Netinkamas ar seksualiai provokuojantis elgesys.
7. Miegojimas toje pačioje lovoje ar tame pačiame kambaryje su vaiku, arba priėmimas į savo namus nakvoti vaiką(-us), su kuriuo dirbama, be vadovo žinios (ši taisyklė negalioja savo vaikų atžvilgiu).
8. Asmeninio pobūdžio dalykų, kuriuos vaikas geba padaryti pats, darymas už vaiką.
9. Vaikų nelegalaus, nesaugaus ar smurtinio elgesio toleravimas arba dalyvavimas tokiuose veiksmuose.
10. Elgesys, kuriuo siekiama sugėdinti, pažeminti, sumenkinti vaikus arba kitokiu būdu psichologiškai smurtauti prieš vaikus.
11. Diskriminavimas ar išskirtinis kai kurių vaikų traktavimas, suteikiant jiems daugiau privilegijų, lyginant su kitais vaikais.
12. Neįprastai ilgo laiko tarpo leidimas su vaikais, su kuriais dirbama, atskirai nuo kitų asmenų.
13. Netinkamų turinio vaizdų, filmų ir interneto puslapių, įskaitant pornografiją ir smurtą, demonstravimas vaikui.
14. Patekimas į situaciją, kurios pasekoje asmuo gali būti apkaltintas netinkamu elgesiu.

Tai nėra baigtinis sąrašas. Darbuotojai, Nariai, Partneriai ir Atstovai visada privalo vengti veiksmų ar elgesio, kuris gali būti netinkamai suprastas, atspindi prastas praktikas bei yra potencialiai žalojantis.

VISUOMENINĖS ORGANIZACIJOS „GELBĖKIT VAIKUS“ VAIKO SAUGUMO UŽTIKRINIMO POLITIKA

5. NUORODOS Į SUSIJUSIUS DOKUMENTUS

Žemiau pateikiami pagrindiniai „Gelbėkit vaikus“ dokumentai, kurie yra susiję su šia Politika ir jos įgyvendinimu:

- *Pranešimų apie pastebėtus pažeidimus politika*
- *Pranešimų apie pastebėtus pažeidimus procedūros*
- *Vaiko apsaugos elgesio kodeksas*
- *Darbuotojo elgesio kodeksas*
- *Vaiko saugumo užtikrinimo politikos santrauka tiekėjams*
- *Vaiko apsaugos elgesio kodeksas (versija vaikams)*
- *Pranešimo apie vaiko saugumo užtikrinimo politikos pažeidimus forma*
- *Sutikimo dėl vaiko filmavimo, fotografavimo ir atvaizdo naudojimo forma*
- *Vaiko saugumo užtikrinimo politikos įgyvendinimo vertinimo klausimynas*
- *Pagrindinės vaiko apsaugos taisyklės žiniasklaidai*
- *Darbuotojų pareiginiai nuostatai*
- *Darbo, savanorystės, praktikos sutartys*
- *Narystės kodeksas*
- *Valdybos darbo reglamentas*
- *Struktūrinių padalinių darbo reglamentas*
- *Partnerystės sutartys*
- *Programų ir projektų valdymo procedūros*
- *Darbuotojų / praktikantų / savanorių priėmimo ir atleidimo politikos ir procedūros*
- *Darbuotojų profesinio vystymosi bei darbo vertinimo politika ir procedūros*